

ΙΠΠΟΠΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.

—'Η Άλκυον, μιά αγαθή χωρική, παίρνει ένα πρωτό το θετό παιδί της, τον δεκαοκταετή Γαβριήλ, και τον...

τά του βασιλέως μας Έρρίκου Β΄; Όχι, δεν υπάρχει μονάχα ο θρόνος της Γαλλίας στον κόσμο...

—'Ο δούξ σηκώθηκε, άρχισε να κούνη βόλτες μέσ' στη σπηνή κι έξακολούθησε:

—'Ο οίκος μου, Γαβριήλ, ό οποίος συγγενεύει με τόσες βασιλικές οικογένειες, μπορεί, κατά τη γνώμη μου, ν' αποβλέπει σε κάθε μεγαλείο και σε κάθε δόξα. Μά τό ν' αποβλέπει, δεν είναι τίποτε...

Ο Φραγκίσκος της Λωρραίνης Δούξ ντε Γκιζ.

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

— Άκουσε, υποκόμη ντ' Έξμés, είτε ό δούξ ντε Γκιζ πρós τον Γαβριήλ ντε Μοντζκομερύ. Όπως ξέρεις, ό ύπασπιστής μου Έρβέ ντε Τελέν σκοτώθηκε κάτω από τά τείχη της Βαλέντινας. Ό αδελφός μου δούξ της Ωμάλης είναι γενναίος βέβαια, μά άνιμω...

Και λέγοντας τά λόγια αυτά, ό δούξ χτύπησε τό έδαφος με τό πόδι του. Τά μάτια του έλαμπαν...

—'Υψηλότατε, φώναξε ό Γαβριήλ, είμαι εύτυχής πού ένωσα τη μοίρα μου με τη δική σας...

— Και τώρα, έξακολούθησε χαμογελώντας ό δούξ, συνεχίστε την ανάγνωση της επιστολής του αδελφού μου...

«Αδελφέ μου — είτε ό Γαβριήλ συνεχίζοντας την ανάγνωση — έχω να σας αναγγείλω μιά δυσάρεστη είδηση και μιά ευχάριστη. Η καλή είδηση είναι ό γάμος της άνηψιάς μας Μαρίας Στοδάρ, ό δ οποίος θα γίνη όριστικά στις 20 τού προερχόμενου μήνός με κάθε μεγαλοπρέπεια στο Παρίσι...

—'Ω, Ύψηλότατε! φώναξε ό Γαβριήλ. Είμαι δικός σας δλόκληρος. Μπορείτε να ύπολογίζετε σε μένα μέχρι θανάτου.

—'Φοάι! Περίφημα! φώναξε ό δούξ. Μην ξεχνάς όμως, Γαβριήλ, ότι κι' έγώ σε οποιαδήποτε περίπτωση, είτε για έρωτα πρόκειται, είτε για μίσος, θα σε συνδράμω σάν να ήσουν τό ίδιο μου παιδί...

— Δεν επέσαστε έξω, Ύψηλότατε... Και τά δύο αυτά αισθήματα άπασχολούν τις σκέψεις μου...

— Άλήθεια! είτε ό δούξ. Και πώς δεν έφανέρωσες άόμα τίποτε σ' ένα φίλο σου σάν κι' έμένα;...

— Άλλοίμονο, Ύψηλότατε... Αυτό πού αγαπώ τό ξέρω ελάχιστα κι' αυτό πού μισώ δέν τό ξέρω καθόλου...

— Μά μιλά λοιπόν, Γαβριήλ... Ποιός ξέρει;... Μπορεί οι έχθροί σου να είναι οι ίδιοι με τους δικούς μου... Μπορεί να είναι αυτός ό γέρο-κακούργος, ό Μονμορανού!

— Ίσως να συμβαίνει κι' αυτό, Ύψηλότατε... Μά δέν πρόκειται τώρα για μένα... Πρόκειται για σας και για τά μεγάλα σας σχέδια... Σε τί μπορώ να σας φανώ χρήσιμος, Ύψηλότατε;

— Έν πρώτοις να μου διαβάσει την επιστολή αυτή του αδελφού μου καρδινάλιου της Λωρραίνης.

Ό Γαβριήλ άποσφράγισε και ξεδίπλωσε την επιστολή, μά, άφού της έφραξε μιά ματιά, την έβωσε στον δούκα, λέγοντας:

— Μά μου φαίνεται πως είναι έντελώς έμπιστευτική και προσωπική για σας...

— Δεν έχει σημασία, είτε ό δούξ ντε Γκιζ, σφίγγοντάς του τό χέρι. Έσείς μπορείτε να τη διαβάσετε.

Τότε ό Γαβριήλ άρχισε να διαβάη τά εξής:

«Ευδοξώτατε και Ύψηλότατε αδελφέ μου, σε άποκαλώ έτσι μέχρι της στιγμής πού θα μπορέσω να σ' άποκαλώ «μεγαλειώτατο»...

Στό σημείο αυτό ό Γαβριήλ στάθηκε ξαφνιασμένος.

— Γιατί έκπλήητσα, αγαπητέ μου Γαβριήλ; ρώτησε ό δούξ. Μήπως με ύποψιάζεσαι ότι συνωμοτώ κα-

ποίος θα γίνη όριστικά στις 20 τού προερχόμενου μήνός με κάθε μεγαλοπρέπεια στο Παρίσι. Η δυσάρεστη πάλι είδηση είναι επίσης ένας γάμος. Ό κοντόσταυλος Μονμορανού έπεισε τον βασιλέα να δώσει ως σύζυγο στο γιού του Φραγκίσκο τη...

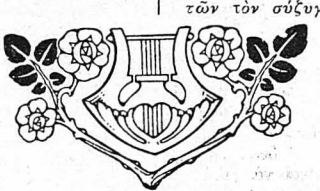
Στό σημείο όμως αυτό, ό Γαβριήλ διέκοψε άτότομα τό διάβασμα. Η φωνή του κόπηξε ξαφνικά κι' έγινε με μιάς κατάχλωμος.

— Τί έχεις λοιπόν, αγαπητέ μου Γαβριήλ; ρώτησε ό δούξ. Πώς έγινε έτσι χλωμός; Μήπως άρρώσθησες έξωφρα;

— Δεν είναι τίποτε, Ύψηλότατε, απλώς τίποτε... Μιά ζήλη μ' έπιασε... Μά σιγήθη κιόλας και συνεχίτω, άν θέλετε, τό διάβασμα...

— Λοιπόν, ό αδελφός σας γράφει:

«Ό κοντόσταυλος Μονμορανού έπεισε τον βασιλέα να δώσει ως σύζυγο στο γιού του Φραγκίσκο τη δούμισσα Άρτέμιδα ντε Κάστρο, τη νομιμοποιημένη κόρη του βασιλέως και της Άρτέμιδος ντε Πονατιέ. Θα θυμάστε βέβαια, αδελφέ μου, ότι η δούμισσα ντε Κάστρο, η όποια είχε την άτυχία να χάρη σε ήλικια δεκατριών έτών τον σύζυγό της Όράτιο Φανιέξ, πού σκοτώθηκε μετά τον γάμο του στην πολιορκία του Έσεντε, έμεινε κατά τά τελευταία πέντε χρόνια στο μοναστήρι των Ουγατέρων του Θεού, στο Παρίσι. Τελειάια όμως, ό βασιλεύς, κατόπιν παρακλήσεως του κοντοσταύλου, την άνακάλεσε στο παλάτι... Είπ' ένα αληθινό λουλούδι έμορφιάς. Η χάρις της κατέκτησε τις καρδιές όλων και, περισσότερα άπ' όλες, την καρδιά του βασιλέως πατρός της. Ό βασιλεύς, ό όποιος την είχε προικίσει άλλοτε με τό δουκάτο του Σατελ-

ωό, επρόθεσε τώρα στην προίκα της και το δουκάτο της Άγκου-
λέμης. Δεν έχει δυό βδομάδες που βρίσκεται εδώ και η επίδο-
σις της στο βασιλέα είναι τεραστία. Η γοητεία της και η γλυκύτης
της έχουν κατακτήσει κυριολεκτικώς τον πατέρα της. "Έτσι ο
"Ανας ντ' Μονμορανού σκέφτηκε να την κάνει νύφη του, για να
γίνη παντοδύναμος μέσα στο παλάτι... Κι' άλλοιμονο, δεν υπάρχει
σχεδόν καμιά έλπις για να ματαιωθή αυτός ο γάμος..."

—Μά γιατί αλλοιώθηκε ο τόνος της φωνής σου, αγαπητέ μου Γα-
βριήλ; τόν διέκοψε ο δούξ. Ξεκουραστήτε, φίλε μου, κι' αφήστε με
έμένα ν' αποτελειώσω αυτό το γράμμα που μ' ενδιαφέρει εξαιρετικά...
Γιατί, αν πραγματοποιηθεί αυτός ο γάμος, οι Μονμορανού θα γίνουν
άξια πό επικίνδυνοι για τόν οικο μας... Μά μου φαίνεται πως αυ-
τός ο μέγας ήλιθιος Φραγκίσκος Μονμορανού είναι παντρεμένος με
την 'Αννα-Ανναπέλλα ντε Πιέν... Δώσε μου την έπιστολή, Γα-
βριήλ.

—"Οχι, Ύψηλότετε... Είμαι πολύ καλά τώρα και μπορώ να σας
διαβάσω και τις λίγες γραμμές που μένουν άξια.

Και έξακολουθήσε:

"Μια πιθανότης μόνο υπάρχει για να μη γίνη αυτός ο γάμος.
'Ο Φραγκίσκος ντε Μονμορανού έχει ενωθεί με μυστικό γάμο με τη
δεσποινίδα 'Ανναπέλλα ντε Πιέν και το διαζύγιο είναι άπαραίτη-
το. Μά χρειάζεται η συγκατάθεσις του Πάπα και γι' αυτό ο Φραγ-
κίσκος ξεκίνησε για τή Ρώμη για να το επιτύχη... Μπορείς λοι-
πόν, αδελφέ μου, να τόν προλάβης και
να ενεργήσης με τούς φίλους μας τούς
Καρράφα στον Πάπα για ν' απορριφθή
ή αίτησις του. Αυτά είχα να σου γρά-
ψω, αγαπητέ μου αδελφέ, και σου εύχο-
μαι μακροζωία και ευτυχία..."

—"Ωραία! Τιποτε δεν γάθηκε άξια!
φώναξε ο Γκιζ, όταν ο Γαβριήλ τελείωσε
το διάβασμα της έπιστολής. 'Ο Πάπας
μπορεί να μου κάνει αυτή τή χάρι.

—"Ωστε, ρώτησε ο Γαβριήλ με φωνή
που έτρεμε, έλλiζετε ότι η Αυτού Πανα-
γιότης δεν θ' άκουώση τόν γάμο της 'Αν-
ναπέλλας ντε Πιέν με τόν Φραγκίσκο
ντε Μονμορανού;..."

—Ναι, ναι, το έλλιζω... Μά πόσο ει-
σαι ταραγμένος, φίλε μου... 'Αγαπητέ
μου Γαβριήλ, τί έχεις;... Πέστο μου...
Μία ειλικρινά..."

—'Η Ύψηλότης σας είναι πολύ καλή
για μένα, ψιθύρισε ο Γαβριήλ...

—Μήπως έχεις ανάγκη χρημάτων;...
Πέντε χρόνια τώρα με υπηρετείς και δεν
έχεις πάρει πεντάρα από μένα... 'Οχι, έ-
γώ δεν ξέρω πόσα σου όφειλο... 'Αν
χρειάζεσαι λοιπόν χρήματα, πές το μου
και θα σε κι' αν είναι, παρ' όλες τις άνάγ-
κες που έχομε, θα σου τα έξοκονομήσω...

—Δεν έχω ανάγκη χρημάτων. Είμαι
μόλιστα πρόθυμος να σας προσφέρω για
τις άνάγκες της στρατιάς σας, όσες μι-
λιάδες σκούδα θέλετε, τα όποια είναι άρη-
στα σέ μένα.

—Τα δέχομαι εύχαριστώ... 'Ερχο-
μαι μέλιστα στην κατάλληλη στιγμή...
Μά δεν μπορώ να κάνω τίποτε και για σέ-
να;... 'Ο ακόλουθός μου Τιμπώ μου έφερε ποδ όλίγου μία όραιο-
τάτη νέα, την όποια άιχαλώτισε... Μά εγώ δεν είμαι παιδί γι' αυ-
τές τις δουλειές... Τα μαλλιά μου άρχισαν ν' άσπρίζουν... 'Αν σου
άρέσει, σου την προσφέρω...

—"Οχι, Ύψηλότετε, είπε ο Γαβριήλ. Είμαι έρωτευμένος...

—"Α, ναι, θυμάμαι, έκανε ο δούξ. Μου είπατε πως κινείστε στην
καρδιά σας ένα έρωτα κι' ένα μίσος... Τότε όμως μπορώ να σας
φανώ χρήσιμος για να χτυπήσετε τούς έχθρους σας, η να κατακτή-
σετε τη φίλη σας.

—Εύχαριστώ, Ύψηλότετε. Φιλοδοξώ όμως να έδκινηθώ μόνο
μου τούς έχθρους μου και να κατακτήσω μόνο μου τη φίλη μου...
'Οστόσο, αφού επιμένετε να μου φανητε εύχάριστος, θα ήταν μεγάλη
χαρά για μένα, αν με στέλνατε στο Παρίσι, έπ' ευκαιρία τών γάμων
της άνηψιάς σας, να παραδώσω στο βασιλέα τις σημαίες τών κατα-
κτήρασε στην 'Ιταλία. 'Η ευτυχία μου προπάντων θα έφτανε στο κα-
κόρφο, αν στη σχετική σας έπιστολή προς τόν βασιλέα, τόν βε-
βαιώνατε ότι μερικές απ' τις σημαίες αυτές κυριεύθηκαν από μένα τόν
ίδιο..."

—Αυτό είναι εύκολο και δίκαιο! είπε ο δούξ. Θα λυτηθώ βέβαια
που θα σας άποχωριστώ, μά έλλιζω πως θα ξαναϊδωθούμε γρήγορα...
Και πότε θέλετε να φύγης, Γαβριήλ;

—Μά, το ταχύτερο, αφού ο γάμος της
άνηψιάς σας αναγγέλλεται για τις 20 τού
μηνός.

—Τότε πρέπει να φύγης αύριο κιόλας...
Τώρα πήγαίνε ν' αναπαυθής. 'Εγώ έντομε-
ταξύν θα γράψω τη συστατική για σένα έπι-
στολή στο βασιλέα, καθώς και την άπάντη-
σι στον αδελφό μου, την όποια θα τού πιά-

έσθ ο ίδιος... Λοιπόν, καληνύχτα, αγαπημένο μου παιδί...

—Αύριο το πρωί, είπε ο Γαβριήλ, θάρθω να μου δώσετε τις έπι-
στολές και την εύλογία σας... 'Αφίνο μαζί σας τούς ανθρώπους μου,
οι όποιοι μ' άκολούθησαν σ' όλες τις έκστρατείες μου... Σας ζητώ
μόνο την άδεια να πάρω μαζί μου δυό απ' αυτούς και τόν ίπποζόμο
μου Μαρτέν-Γζέο... Αυτός μου φτάνει... Είν' ένας άροσιομένος
στρατιώτης, ο όποιος δυό πράγματα φοβάται μόνο στον κόσμο, τή
γυναίκα του και τόν ίππο του...

—Τί λές; Έκανε γελώντας ο δούξ.

—Ναι, ο Μαρτέν-Γζέο το έσκασε από την πατοίδα του, το 'Αρ-
τίγκ, για να ξεφύγη από τή γυναίκα του Μπερτρανδή, την όποια λά-
τρευε κι' η όποια τόν έδερε... 'Επίσης, κάθε τόσο, νομίζει πως βλέ-
πει πλάι τόν ένα Σωσία του, έναν άλλο Μαρτέν-Γζέο, έντελώς όμοιο
με τόν έαυτό του... 'Οστόσο, κατά τα άλλα, είν' ένας ήρωας και δυό
φορές ως τώρα μου έσωσε τή ζωή...

—Πάσ' τον, αφού τόν θέλες, μαζί σου αυτών τόν άνδραγο δει-
λό... Αύριο το πρωί σέ περιμένο για να σ' άποχωρηθώ...

Την άλλη μέρα, πολύ πρωί, ο Γαβριήλ ήταν έτοιμος... 'Αφού ά-
ποχωρέθηκε τόν δούκα τού Γιάξ και παρέλαβε τις έπιστολές του, ξε-
κίνησε μαζί με τόν Μαρτέν-Γζέο και δυό άνδραπους του για τή Ρώ-
μη κι' από κει για τή Παρίσι...

IV

Η ΕΥΝΟΟΥΜΕΝΗ ΕΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Βρισκόμαστε στις 20 Μαΐου, στο Παρί-
σι, στο άνάκτορο τού Λούβρου, μέσα στο
δομάτιο της 'Αρτεμίδος ντε Πουατιέ,
δουκάσσης ντε Βαλεντινούα.

'Η 'Αρτεμης ήταν άξια μισοξαιλωμέ-
νη στο κρεβάτι της, ενώ ο βασιλεύς 'Ερ-
ρίκος Β', ντυμένος μ' ένα μεγαλοπερέ-
στατο κοστούμι, καθόταν πλάι της σέ μία
καρέκλα. 'Ηταν ήψηλός, λιγρός και δυ-
νατός.

'Ο 'Ερρίκος, κρατώντας μία περσική
στά χείρα του, διάβαζε μερικώς στίχους.
"Όταν σέ λίγο τελείωσε, ρώτησε:

—Και πως όνομάζεται ο ποιητής αυτός,
ο όποιος περιγράφει με τόσο χάρη τούς έ-
ρωτάς μας;

—'Ονομάζεται Ρευέ Μπελλώ, Μεγαλει-
ότατε, κι' είμαι βεβαία πως μία μέρα θα
γίνη ένας επικίνδυνος αντίπαλος τού Ρου-
σάρ... 'Εγώ έκτιψα τούς στίχους του
για πεντακόσια σκούδα...

—Θά τ' έχη σήμερα κιόλας ο προστα-
τεύόμενός σου, 'Αρτεμης.

—Μά αυτό, Μεγαλειότατε, δεν είναι λό-
γος για να ξεγράψωμαι και τούς παλαιούς
ποιητάς... 'Αλήθεια, εδόσατε τή σύντα-
ξι την όποια ύποσχέθηκα έξ όνομάτός σας
στο Ρουσάρ, τόν πρίγκιπα τών ποιητών;...

—Ναι, αγαπημένη μου...

—"Ω! πόσο είστε ευτυχής, Μεγαλειό-
τατε, που μπορείτε και κάνετε τέτοιες εύ-
εργεσίες... 'Αν είχα για μία ώρα μόνο
τή δύναμή σας...

—Την έχεις πάντοτε, λαορενή τη ά-
'Αρτεμης... 'Αλήθεια, γλυκαί μου, μ' ά-
γαπάς όσο σ' αγαπώ κι' εγώ;...

'Εγώ από ήμερα σε ήμερα σ' αγα-
πώ περισσότερο, γιατί πάντα μου παρουσιάζεσαι όραιοτερη...
"Ω, πόσο είσαι όραιο, 'Αρτεμης!... 'Αρτεμης, σ' αγαπώ!... 'Οά μπορώ-
σα να μείνω έτσι, κιντάζοντάς σε, χρόνια ολόκληρα... Για σένα θα
ξεχνούσα και τή Γαλλία και όλο τόν κόσμο...

—Κι' άξια και τόν γάμο τού διαδύχο, ο όποιος γίνεται σήμερα
σε δυό ώρες, είπε γελώντας η "Αρτεμης. 'Επεις είστε κιόλας έτοιμος,
μεγαλοεργητής στη λαμπρή σας στολή... Μά εγώ δεν έχω σηκωθεί
άξια απ' τó κρεβάτι μου... 'Θά σημάνη σέ λίγο δέκα...

—Δέκα! φώναξε ο 'Ερρίκος. Καλά που μου τό είπες, γιατί στις
δέκα έχω ραντεβού...

—Ραντεβού; Έκανε η "Αρτεμης. Με καμιά γυναίκα ίσως;

—Ναι, με μία γυναίκα...

—Και όραιο, χωρίς άλλο...

—Ναι, 'Αρτεμης... 'Εξαιρετικά όραιο...

—Τότε άσφαλώς δεν θα είνε η βασίλισσα, είτε η "Αρτεμης.

—Κακιά! τής άπάντησε ο βασιλεύς. 'Η Αικατερίνη τών Μεδίκων
έχει κι' αυτή τήν όμορφιά της, όμορφιά άσθητή και ψυχρή βέβαια,
μά πραγματική... 'Οστόσο, δεν με περιμένει αυτή... Δεν μαντεύεις
λοιπόν με πόσο έχω ραντεβού;...

—"Οχι, Μεγαλειότατε...

—'Αξον λοιπόν: Πρόκειται να σπαν-
τηθώ με μίαν άλλη 'Αρτεμίδα, με τή ζω-
τανή άνάμνησι τών νεανικών μας έρω-
των, με τήν κόρη μας, τήν πολυαγαπημένη
μας κόρη.

'Ο Βασιλεύς Φραγκίσκος Β'.

γιατάς όσο σ' αγαπώ κι' εγώ;... 'Εγώ από ήμερα σε ήμερα σ' αγα-
πώ περισσότερο, γιατί πάντα μου παρουσιάζεσαι όραιοτερη...
"Ω, πόσο είσαι όραιο, 'Αρτεμης!... 'Αρτεμης, σ' αγαπώ!... 'Οά μπορώ-
σα να μείνω έτσι, κιντάζοντάς σε, χρόνια ολόκληρα... Για σένα θα
ξεχνούσα και τή Γαλλία και όλο τόν κόσμο...

